



TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

WORLD ENERGY OUTLOOK 2010 RAPORU

TÜRKİYE TANITIMI TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

24 Kasım 2010

Ceylan Intercontinental Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W, Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Bakanım, değerli konuklar ve basın mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Sanayi, Hizmetler ve Tarım Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren Enerji Çalışma Grubu tarafından düzenlenen **“World Energy Outlook 2010 Türkiye Tanıtımı”** başlıklı konferansımıza hoşgeldiniz.

Uluslararası Enerji Ajansı’nın Baş Ekonomisti ve Ekonomik Analiz Bölümü Başkanı Sayın Fatih Birol, bugün burada artık her yıl tüm dünyada büyük bir ilgiyle karşılanan World Energy Outlook raporunun 2010 yılı Türkiye sunumunu gerçekleştirecekler. Kendilerine, davetimizi kabul edip bugün bizimle oldukları için huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Birol, sunumu ile uzun dönemli dünya enerji arz ve talebine ilişkin projeksiyonlar ve belli başlı enerji üreticisi ve kullanıcısı konumundaki ülkelerin politika tercihlerine ilişkin bir ufuk turu yapma imkanı sağlayacak.

Sayın Birol’un ana tema konuşmasının ardından, “Bölgesel Güç Olma Yolunda Enerji Piyasaları Politika Arayışları” başlıklı ve iş dünyası ve bürokratlardan oluşan değerli konuşmacılarımızın yer aldığı bir de panelimiz var. Bu panelde de, Türkiye’nin bölgesel güç olabilmesi için Türkiye enerji piyasalarında gerçekleştirilmesi gereken reformlara ilişkin önceliklerimizi ele almak arzusundayız.

Değerli Konuklar,

Enerjide arz güvenliğinin sağlanması ve küresel iklim değişikliği ile mücadele zorunluluğu, ülkeleri bütüncül bir konu ve bütüncül bir piyasa ile karşı karşıya bırakıyor. Türkiye’nin enerji vizyonunu en iyi şekilde çizebilmesi için, küresel düzlemdeki gelişmeleri çok yakından takip etmesi gerekiyor.

Gelişmekte olan ülkemizin enerji talebi artma eğilimindedir. Uluslararası Enerji Ajansı projeksiyonları gelecek 25 yıl içerisinde dünya enerji tüketiminin %60’ın üzerinde artacağını öngörmektedir. Türkiye’de ise enerji tüketiminin, 2020 yılına kadar, dünya ortalamasının üzerinde artacağı tahmin edilmektedir.

İçinde bulunduğumuz dönemde, neredeyse her türlü sanayinin, her çeşit üretim kolunun en önemli girdisi olan enerjinin arz güvenliğinin sağlanması ve ekonomik istikrarın sürdürülebilmesi için dünyanın tüm bölgeleri birbirlerine bağımlıdırlar. Sektörlerin rekabet gücünü artırabilmek için, kaliteli enerjinin, uygun fiyattan temin edilebilmesi ve verimli kullanılabilmesi gerekmektedir.

Birincil enerjide arz güvenliğinin sağlanması ise enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ile mümkündür. Türkiye’de birincil enerji kaynaklarında çeşitlilik henüz istenilen ölçüde değil. Ülkenin enerji kaynakları arasında belirli bir dengenin gözetilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Türkiye, enerjisinin % 33’ünü petrolden, %28’ini kömürden, % 29’unu doğalgazdan ve sadece %10’unu yenilenebilir kaynaklarından sağlamaktadır.

Türkiye petrol ve doğal gaz enerji kaynakları bakımından sınırlı ve ithalatçı bir ülkedir. 2009 yılında enerji tüketiminin %70'inden fazlasını ise ithalat ile karşılamıştır. Türkiye, ithal ettiği doğalgazın yaklaşık % 60'ını Rusya'dan, tedarik etmiştir. Tek kaynağa bağımlılık, enerjinin her çeşidinde hem ekonomik, hem de siyasi risk unsuru barındırmaktadır. Bu çerçevede TÜSİAD olarak, hem kaynak hem de güzergah çeşitlendirmesinin önemine inanmaktayız. Bu doğrultuda, Türkiye'nin en büyük ithalat kalemini oluşturan enerji sektöründe özellikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi gerektiğine de inanıyoruz.

Güzergah çeşitlendirmesi söz konusu olduğunda ise Türkiye üretici ve tüketici ülkeler arasında önemli bir konumda yer almaktadır. Dünya petrol ve doğalgazının % 70'i Türkiye'yi çevreleyen Ortadoğu, Kafkasya ve Rusya bölgesindedir. Türkiye'nin bölgesel bir oyuncu olabilmesi için, bu coğrafi konumundan yararlanarak uluslararası enerji arenasında daha etkin bir rol alması ve istediği projeleri gerçekleştirmesi önem taşımaktadır.

2000-2010 dönemi boyunca dünya enerji piyasalarında hareketli bir süreç yaşanmıştır. Hızla büyüyen pazar ve artan tüketim talebini göz önüne aldığımızda çok oyuncu arasında bağımsız ve rakip olabilecek projelerin oluşturulması aşamasında da yoğun rekabet yaşandığı görülmektedir. Her ne kadar, öne sürülen Nabucco, Güney Akım ve Trans-Adriyatik gibi projelerin birbirinin rakibi olmadığı dillendirilmiş olsa da, AB'nin talep kapasitesi ve diğer kaynaklara olan ihtiyacı da göz önünde bulundurulduğunda bu projelerin hepsinin aynı anda uygulanabilir olmadığı gözlemlenmektedir. Bu çerçevede, Türkiye üzerinden geçen boru hattı alternatiflerinin kendi şartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için üzerine düşeni yapmaya devam etmelidir.

Saygıdeğer konuklar,

Türkiye'nin dünya enerji ticaretindeki önemi sadece birincil enerji kaynağı olan petrol ve doğalgazdan oluşmamaktadır. Elektrik enerjisinde de Türkiye'nin bölge ticaretinde büyük öneme sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'de, 2000-2010 döneminde enterkoneksiyon sistemi projesi gelişmeye başlamıştır. Bu bağlamda, Avrupa Elektrik Şebekesi'ne (UCTE) yönelik çalışmaların 18 Ekim 2010 itibarı ile tamamlanmasından memnuniyet duyuyoruz. Bu projenin tamamlanmasıyla birlikte Türkiye'nin elektrik üretim kapasitesinin Avrupa ile entegre hale gelmesi ve ortak bir elektrik ticaret sisteminin oluşturulması beklenmektedir. Bu süreç Türkiye'nin elektrik ticaretinde önemli bir rol oynamasını sağlayacaktır. Bu entegrasyon ise ancak ve ancak Türkiye enerji piyasalarının serbestleşmesi ile mümkün olacaktır. Sektörlerimizin, enerjiye rekabetçi fiyatlardan ve sürekli olarak erişimi için liberalizasyon süreci hız kesmemelidir.

TÜSİAD olarak enerji sektöründe kamunun yatırımcı ve işletmeci olmaktan ziyade strateji belirleyici ve düzenleyici faaliyetlerine yoğunlaştığı tam rekabetçi ve işleyen bir piyasa oluşturulmasını ve yatırımın önündeki teknik ve idari engellerin bir an önce kaldırılmasını destekliyoruz. Bu çerçevede, elektrik sektöründe de rekabeti öngören, gerekli düzenlemeleri yapılmış, işleyen bir piyasa yapısının oluşturulması şarttır. Bu, özellikle üreticiler açısından öngörülebilir ve şeffaf bir piyasanın oluşturulması ve gerekli yatırım kararlarının daha sağlıklı bir şekilde alınabilmesi için bir zemin oluşturacaktır. Bu doğrultuda, başlanılan reformlara hız kesmeden devam edileceğini ümit ediyoruz.

Enerji sektöründe gereken reformların yapılmasını sağlayacak, somut ve uygulanabilir bir stratejinin oluşturulması, ancak 100 milyar dolar civarında yatırım yapması beklenen özel sektörün bu konudaki görüşlerinin dikkate alınması ile mümkündür. Diğer yandan, tam rekabetçi ve işleyen bir piyasa oluşturulması, etkin denetim ve gözetim mekanizmalarının tesisini de zorunlu kılmaktadır.

Değerli konuklar,

Sözlerime son vermeden önce bugün ülkelerin en önemli hedeflerinden birinin enerjinin arz güvenliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Ayrıca iklim değişikliği ve artan çevre duyarlılığı karşısında yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilebilmesi için düzenlemelerin öneminin de altını çizmek isterim. Bunların gerçekleştirilebilmesi, ancak rekabet ve yatırım ortamını kuvvetlendirecek yapısal reformların gerçekleştirilmesi yönündeki siyasi irade ile mümkün olabilmektedir. Güvenle ifade edebilirim ki, bu koşullar sağlandığı takdirde Türk özel sektörü enerji yatırımlarını hızla devreye sokacak kapasiteye sahip durumdadır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.